

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 15CoP/69/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4123202327
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 08. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Patrícia Železníková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:4123202327.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Patrície Železníkovej a členiek senátu Mgr. Aleny Čakváriovej a JUDr. Blanky Podmajerskej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa A. B., nar. XX.XX.XXXX, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce sociálnych vecí a rodiny Nitra, so sídlom Štefánikova trieda 88, 949 01 Nitra, dieťa rodičov : matky C. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. XX, XXX XX E., zastúpenej JUDr. Martinom Balvanom, advokátom so sídlom Štúrova 74/138, 949 35 Nitra, a otca F. B., nar. X.X.XXXX, bytom XXX D., XXX XX D., v konaní o návrhu otca na zvýšenie výživného, na odvolanie otca proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 19.05.2023, č.k. 26P/55/2023-96, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie sa **z r u š u j e** a vec sa mu **v r a c i a** na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Nitra napadnutým rozsudkom zo dňa 19.05.2023, č.k. 26P/55/2023-96, zmenil rozsudok Okresného súdu Nitra č.k. 11P/153/2013-15 zo dňa 24.07.2013 tak, že zvýšil vyživovaciu povinnosť matky na maloletú A. B., nar. XX.XX.XXXX (ďalej len „maloletá“) zo sumy 100 eur mesačne na sumu 150 eur mesačne, ktorú je matka povinná platiť vždy do 15.dňa v mesiaci vopred k rukám otca od právoplatnosti rozsudku (výrok I.), o trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu (výrok I.).

2. Rozhodnutie súd prvej inštancie právne odôvodnil § 62 ods. 1,2,4,5, § 75 ods. 1, § 78 ods. 1, Zákona o rodine, a skutkovo tým, že na základe vykonaného dokazovania návrhom otca, výsluchom účastníkov konania a ich vyjadreniami, rozsudkom Okresného súdu Nitra č.k. 11P/153/2013-15 zo dňa 24.07.2013, dokladmi matky: zmluvou o pôžičke a dohodou o splátkach v CPP, nájomnou zmluvou matky, výplatnými páskami marec - december 2022 a január - február 2023, dokladmi otca : súpisom výdavkov, výpisom z účtu, preukázaním nákladov na bývanie (odpad, telefón, plyn, voda, elektrina, obecné siete), vkladmi na účte, pracovnou zmluvou, účtovnou závierkou s.r.o. za rok 2022, daňovým priznaním za rok 2022 s.r.o., osvedčením o evidencii vozidiel, výpisom z LV XXXX k.ú. D., došiel k záveru o čiastočnej dôvodnosti návrhu otca na zvýšenie výživného na maloletú. Konštatoval, že rozsudkom Okresného súdu Nitra č.k. 11P/153/2013-15 zo dňa 24.07.2013 bola maloletá zverená do osobnej starostlivosti otca a matke určená povinnosť prispievať na jej výživu 100 eur mesačne. Rodičia naďalej iné vyživovacie povinnosti nemajú. Vykonaným dokazovaním došiel k záveru, že od posledného rozhodnutia o výživnom za obdobie 10 rokov sa zmenili pomery na strane maloletej odôvodňujúce zvýšenie výživného. Uviedol, že maloletá je v súčasnosti žiačkou 2.stupňa základnej školy. Otcom uvedené výdavky na maloletú (strava, tanečná, oblečenie, kozmetika, MHD, okuliare, strojček na zuby, tábor, vreckové a škola) celkovo v sume 598 eur, považoval za adekvátne jej veku, zdravotnému stavu a záujmom. Za preukázané mal, že matka vie dosiahnuť príjem 800 eur mesačne, výživné platí pravidelne a prispela na lyžiarsky výcvik. Na strane otca konštatoval príjem z výsluhového dôchodku, rodinných prídavkov a z podnikania v rámci „s.r.o.“. Poukázal na otcom uvádzané jeho výdavky (bývanie,

osobné potreby, internet, telefón, PHM, výdavky na automobil). Výšku výživného ustálil v zmysle § 75 Zákona o rodine na 150 eur mesačne, s odkazom na potreby maloletej a finančné pomery matky, ktoré bude schopná platiť bez ohrozenia vlastnej životnej úrovne. Poznamenal, že otec nepoberal daňový bonus, hoci mal naň nárok. Uviedol, že výživné zvýšil počnúc právoplatnosťou rozsudku. Poučil otca o možnosti uplatnenia si nároku na daňový bonus s tým, že po právoplatnosti rozsudku bude môcť sumu 350 eur mesačne použiť na potreby maloletej. O trovách konania rozhodol podľa § 52 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len CMP).

3. Proti rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie otec, navrhujúc preplácanie polovice nepravidelných výdavkov presahujúcich 50 eur podľa ich preukázania a vyplatenie daňového bonusu spolu 809,60 eur. Namietal nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie. Uviedol, že kolízny opatrovník navrhol zvýšiť výživné na 180 eur mesačne ak si matka nájde prácu. Uviedol, že matka sa snaží vyhnúť plateniu vyššieho výživného, pritom s výdavkami na maloletú súhlasila. Mal za to, že v zamestnaní dala výpoveď zámerné, keďže nijako nepreukázala šikanovanie na pracovisku. Nemá ani snahu zabezpečiť si vyšší príjem aby pokryla potreby maloletej. Nie je ochotná s ním o maloletej komunikovať, hoci na to bola upozornená kolíznym opatrovníkom. Určené výživné nepokrýva ani polovicu bežných nákladov na maloletú a matka sa odmieta podieľať na ďalších, nepravidelných výdavkoch. Uviedol, že matka žije v prenajatom byte s partnerom, ktorý sa má podieľať na spoločných nákladoch na ich domácnosť. Namietal náklady matky, ktoré nie je potrebné vynaložiť a to na cigarety a dvoch exotických vtákov. Uviedol, že matka poberala daňový bonus na maloletú za september až december po 70 eur mesačne, za január 140 eur, február 109,60 eur, marec a apríl po 140 eur mesačne, na čo nemala nárok a použila ho na svoju potrebu. Zdôraznil, že sa o maloletú osobne stará a na zabezpečenie jej nákladov si musel zobrať prácu navyše. Správanie matky označil za nezodpovedné a sebecké, matka nepracuje a všetku finančnú záťaž ohľadne maloletej prenecháva jemu.

4. Matka vo vyjadrení prostredníctvom právneho zástupcu navrhla rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdiť, považujúc ho za vecne správne, keď súd vykonal potrebné dokazovanie, úplne zistil skutkový stav, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym záverom. Uviedla, že otec v konaní zavádzal o svojich príjmoch a o stanovisku kolízneho opatrovníka. Nepodloženým tvrdením ju obviňuje z nepreukázania jej šikanovania na pracovisku, pritom na pojednávaní uvedené nijakým spôsobom nerozporoval. Hyperbolizuje výdavky maloletej a zároveň sa nedôvodne vyjadruje k jej osobným pomerom. Uviedla, že všetky svoje osobné a majetkové pomery špecifikovala a v intenciách ktorých tiež kolízny opatrovník prezentoval svoj návrh. Poukázala na aktuálne trhové ceny nájomných bytov v E., podľa ktorých je nájomné v sume 500 eur mesačne výhodné. Vo vzťahu k namietanému fajčeniu cigariet a chovu papagájov poukázala na výdavky otca na alkoholické nápoje a na jeho domáce zvieratá. Uviedla, že pri daňovom bonuse je nutné vychádzať z dikcie 33 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších právnych predpisov, v zmysle odseku 1 ktorého je predpokladom uplatnenia daňového bonusu dosiahnutie zdaniteľných príjmov daňovníka podľa § 5, § 6 ods. 1,2, ktorý nebol otcom naplnený. Uvedené navyše nie je meritom rozhodnutia vo veci samej a tiež nemôže byť obsiahnuté v petite rozhodnutia súdu. Vzhľadom na uvedené a jej aktuálnu nezamestnanosť, je určené výživné na hranici jej existenčných možností. Odvolanie považovala za nedôvodné a poukázala na neurčitý a nevykonateľný petit odvolania.

5. Kolízny opatrovník zotrval na svojom stanovisku, určenú výšku výživného považoval v súlade s vykonaným dokazovaním o možnostiach a schopnostiach matky s poukazom na zvýšené výdavky a potreby maloletej za obdobie od posledného rozhodnutia súdu. Uviedol, že otec má právo poberať daňový bonus 140 eur a prídavky na maloletú 60 eur, ktorými spolu s výživným od rodičov, bude mať maloletá svoje nevyhnutné potreby zabezpečené.

6. Odvolací súd po zistení, že odvolanie otca proti rozsudku bolo podané včas, preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie, kedy nie je viazaný dôvodmi a rozsahom odvolania (§ 66, § 65 CMP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 378 ods. 1, 385 ods. 1 CSP, a dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie nie je možné potvrdiť ani zmeniť, ale je potrebné ho zrušiť a vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

7. V danom posudzovanom prípade je výkon rodičovských práv a povinností k maloletej upravený rozsudkom Okresného súdu Nitra č.k. 11P/153/2013-15 zo dňa 24.07.2013, ktorým bola maloletá zverená do osobnej starostlivosti otca a matke určená povinnosť prispievať na výživu maloletej 100

eur mesačne od právoplatnosti rozsudku, s určením, že zastupovať maloletú a spravovať jej majetok bude otec. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 30.07.2013. Z obsahu tohto rozsudku vyplýva, že maloletá mala 4 roky, navštevovala materskú školu, mala výdavky bežného charakteru, otec pracoval ako profesionálny vojak s príjmom 804 eur netto mesačne, matka mala príjem 387,86 eur netto (v 9/2013 mala záujem svoju finančnú situáciu riešiť získaním práce v zahraničí), rodičia žili aj po rozvoze manželstva v jednej domácnosti, okrem maloletej iné vyživovacie povinnosti nemali.

8. Ako prvoradé konštatuje, že v postupe súdu prvej inštancie nezistil žiadne vady týkajúce sa procesných podmienok, na ktoré je z úradnej povinnosti povinný prihliadať (§ 2 ods.1 CMP, § 380 ods. 2 CSP).

9. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

10. Podľa § 220 ods. 2 CSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

11. Podľa § 35 CMP súd je povinný zistiť skutočný stav veci.

12. Podľa § 36 CMP súd je povinný vykonať aj iné dôkazy, ako navrhli účastníci, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu veci.

13. Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery.

14. Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine, právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania.

15. Odvolací súd zdôrazňuje, že v konaní o veciach maloletých, ktoré možno začať aj bez návrhu, sa súd spravuje vyšetrovacou zásadou, ktorej dôsledkom je primárna zodpovednosť súdu za zistenie skutočného stavu, ktorá je jeho povinnosťou, ktorú bude musieť splniť bez ohľadu na dôkazné návrhy a aktivity účastníkov (§ 35 a § 36 CMP). Súd je v takomto konaní povinný vykonať aj iné dôkazy, ako navrhli účastníci, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu veci. Aj keď návrhy na ďalšie dokazovanie účastníkmi v konaní neboli produkované, súd prvej inštancie mal postupovať v súlade s vyššie uvedeným zákonným ustanovením, mal vykonať dokazovanie na zistenie skutočného stavu, na základe ktorého by mohol ustáliť kvalifikovanú zmenu pomerov od posledného rozhodnutia súdu o výživnom a posúdiť zákonné predpoklady pre rozhodnutie o zmene výšky výživného v zmysle kritérií § 62, § 75 ods. 1 a § 78 ods. 1 Zákona o rodine.

16. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že súd prvej inštancie v ňom uviedol obsah návrhu otca doručenom súdu dňa 14.03.2023, pričom nespresnil, že otec na pojednávaní dňa 19.05.2023 špecifikoval svoj návrh a žiadal výživné zvýšiť na 180 eur mesačne, ako sa k predmetu konania vyjadrili obaja rodičia a kolízny opatrovník, označil vykonané dôkazy a citoval právne predpisy vzťahujúce sa na posudzovaný prípad. Rozhodnutie vo vzťahu k návrhu otca na zvýšenie výživného odôvodnil tým, že za obdobie 10 rokov sa zmenili pomery na strane maloletej odôvodňujúce zvýšenie výživného, ktorá je v súčasnosti žiačkou 2.stupňa na základnej škole. Poukázal na otcom uvedené výdavky na maloletú, ktoré považoval za adekvátne jej veku, zdravotnému stavu a záujmom. Za preukázané mal, že matka vie dosiahnuť príjem 800 eur mesačne, na strane otca konštatoval príjem z výsluhového dôchodku, rodinných prídavkov a z podnikania v rámci „s.r.o.“. Uviedol, ako rodičia špecifikovali svoje osobné náklady v rámci ich podaní a vyjadrení. Výšku výživného ustálil v zmysle § 75 Zákona o rodine na 150 eur mesačne od právoplatnosti rozsudku dôvodiac, že zohľadnil potreby maloletej a finančné pomery matky. Poznamenal, že otec nepoberal daňový bonus, hoci mal naň nárok a poučil ho o možnosti si jeho uplatnenia.

17. Odvolací súd v prejednávanej veci dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie nie je možné potvrdiť ani zmeniť a je dôvodné ho zrušiť a vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Vo vzťahu k rozhodnutiu súdu prvej inštancie totiž nemožno ustáliť, či a s akým výsledkom v súlade s ust. § 78 Zákona o rodine, konajúci súd vyhodnocoval zárobkové pomery, možnosti a schopnosti oboch rodičov, rozsah odôvodnených potrieb na strane maloletej, či tieto porovnal so stavom existujúcim v čase posledného rozhodnutia súdu o výživnom v r. 2013 a s akým záverom. Súd prvej inštancie v danom prípade vo vzťahu k osobným, majetkovým a zárobkovým pomerom rodičov a ustáleniu odôvodnených nákladov na maloletú, nevykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom pre zistenie skutočného stavu veci, v čoho dôsledku nie je možné odvolacie námietky vo vzťahu k prijatým skutkovým záverom a ich právnomu posúdeniu ani dôsledne a riadne vyhodnotiť.

18. Vo vzťahu k predmetnej veci odvolací súd vo všeobecnosti považuje za potrebné uviesť, že platná právna úprava vyživovacej povinnosti rodičov k deťom (§ 62 ods. 1 Zákona o rodine) je založená na rovnakom postavení muža (otca) a ženy (matky). Obaja rodičia tak majú povinnosť prispievať na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov (§ 62 ods. 2 veta prvá Zákona o rodine). Schopnosti predstavujú subjektívne kritérium určovania rozsahu vyživovacej povinnosti a rozumie sa nimi vlastnosti dané telesnými a duševnými schopnosťami konkrétnej osoby rodiča, zdravotným stavom, vlohami, nadaním, nadobudnutými vedomosťami a získanými skúsenosťami. Z hľadiska vyživovacej povinnosti je podstatné, ako sa prejavia v reálnych schopnostiach dosahovania príjmu. Subjektívne schopnosti sa však môžu realizovať len v rámci objektívne daných možností, ktoré determinuje reálna situácia na trhu práce, miera nezamestnanosti v regióne, v príslušnom odbore, vekovej kategórii, dosahované zárobky v danom povolání. Majetkové pomery rodiča umožňujú komplexne posúdiť celkovú situáciu, životnú úroveň rodiča pre potreby výživného, keďže príjmové pomery samy osebe neposkytujú úplný obraz o situácii povinného rodiča. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery rodiča je potrebné prihliadnuť aj vtedy, ak sa rodič vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako je potrebné prihliadať aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré rodič na seba berie. Obligatórnym zákonným hľadiskom je tiež osobný výkon starostlivosti o dieťa (§ 62 ods. 4 Zákona o rodine). Uvedené konanie sa chápe ako určitá hodnota, ktorá sa pri určovaní výživného nemôže nebrať do úvahy. Hoci zákon používa termín „prihliada sa“, osobnú starostlivosť nepochybne kladie na roveň finančnému zabezpečeniu výživy. Miera, v akej treba prihliadať na osobnú starostlivosť o dieťa v rámci plnenia vyživovacej povinnosti, sa mení podľa veku dieťaťa, resp. jeho zdravotného stavu. Najvýznamnejší podiel bude predstavovať pri deťoch najnižšieho veku, kde je osobná starostlivosť najnáročnejšia.

19. Rozsah vyživovacej povinnosti rodiča je limitovaný odôvodnenými potrebami dieťaťa (§ 75 ods. 1 Zákona o rodine), pričom dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov (§ 62 ods. 2 veta druhá Zákona o rodine). Odôvodnené potreby dieťaťa sú rôzne podľa okolností konkrétneho prípadu, sú závislé predovšetkým od veku a zdravotného stavu dieťaťa, jeho fyzickej a duševnej vyspelosti, spôsobu a obsahu jeho prípravy na budúce povolanie a celkové uplatnenie v spoločenskom živote, výšky eventuálnych vlastných príjmov a pod. Avšak odôvodnené potreby dieťaťa neurčujú len tieto okolnosti, sú bezprostredne ovplyvňované i schopnosťou a možnosťou rodičov. Ak sú reálne možnosti a schopnosti rodičov veľmi obmedzené, sú odôvodnenými len bežné potreby dieťaťa, ktoré nepresahujú obvyklú základnú mieru všetkých nevyhnutných potrieb, nutných pre život kultúrneho človeka. Ak sú reálne možnosti a schopnosti rodičov veľmi široké, sú odôvodnenými tiež ďalšie potreby dieťaťa, ktoré nie sú nevyhnutné, ale - práve so zreteľom napr. k veku a zdravotnému stavu dieťaťa, jeho fyzickej a duševnej vyspelosti, spôsobu a obsahu jeho prípravy na budúce povolanie a celkové uplatnenie v spoločenskom živote - prospešné všestrannému vývoju dieťaťa vo vysepelej spoločnosti.

20. Predpokladom na zmenu právoplatného rozhodnutia o výživnom je zmena pomerov podstatného (kvalifikovaného) rázu, v dôsledku ktorej je treba zmeniť aj výšku výživného. Zmena pomerov v zmysle § 78 ods. 1 Zákona o rodine je základnou a prvoradou skutočnosťou relevantnou pre posúdenie opodstatnenosti nároku osoby, dožadujúcej sa návrhom zvýšenia (resp. aj zníženia) výživného. Za zmenu pomerov v zmysle ust. § 78 ods. 1 Zákona o rodine treba považovať podstatnú zmenu pomerov, či už na strane dieťaťa, alebo rodičov, na ktorých je odkázané výživou. Pri rozhodovaní o zmene výživného musí súd porovnať okolnosti dôležité pre určenie výživného ako v čase predchádzajúceho, tak i nového rozhodnutia, a to na základe spoľahlivých a úplných výsledkov dokazovania. Pri posudzovaní zmenených pomerov je treba prihliadať ku všetkým okolnostiam, ktoré by mohli odôvodniť zmenu

výšky výživného. Dôvodom pre zmenu vyživovacej povinnosti rodičov je len taká zmena pomerov, za ktorých bolo doposiaľ určené výživné, ktorá sa výrazným spôsobom prejaví v pomeroch účastníkov, ktorá dosahuje relevantnú intenzitu pre zmenu rozhodnutia. Úlohou súdov pri rozhodovaní o zmene výživného je preto potrebné zistiť, či a v akom smere došlo k zmene pomerov od posledného rozhodnutia o výživnom a v prípade kladného zistenia túto zmenu premietnuť do výšky výživného.

21. V prejednávanej veci súd prvej inštancie rozhodol o zvýšení výživného na maloletú zo sumy 100 eur na sumu 150 eur mesačne počnúc dňom právoplatnosti rozsudku. Súd prvej inštancie vo veci rozhodol podľa príslušných ustanovení Zákona o rodine, avšak neustálil existenciu zmeny pomerov ako zákonného kritéria, z ktorého je povinný pri rozhodovaní o zmene výšky výživného vychádzať, neuviedol a nevysvetlil dôvody pre ktoré výživné nezvýšil od podania návrhu (keď vo svojom rozhodnutí čiastočne poukazuje na zmenu pomerov uplynutím obdobia 10 rokov od posledného rozhodnutia súdu). Preukazované skutočnosti pre určovanie výživného (§ 62, § 75 ods.1 Zákona o rodine) v záujme zistenia podstatnej zmeny pomerov (§ 78 ods. 1 Zákona o rodine) neporovnal so skutočnosťami rozhodnými pre určenie výživného v čase posledného rozhodnutia o výživnom rozsudkom Okresného súdu Nitra č.k. 11P/153/2013-15 zo dňa 24.07.2013. Z odôvodnenia rozhodnutia nie je zrejmé, prečo výživné zvýšil od nadobudnutia právoplatnosti rozsudku, v rozhodnutí absentuje výrok o zamietnutí návrhu otca vo zvyšku a jeho dôvody.

22. Súd prvej inštancie teda pochybil, ak v nadväznosti na vyššie uvedené zákonné kritériá pre rozhodnutie o zmene výživného na maloletú toto zvýšil počnúc právoplatnosťou rozsudku, kedy doba, odkedy má matka zvýšené výživné platiť nastane až v budúcnosti, t.j. až po rozhodnutí súdu. Takéto rozhodnutie, z ktorého nevyplýva určená doba zmeny výšky výživného na základe zistenej zmeny pomerov (§ 78 ods.1 Zákona o rodine) je nesprávne.

23. Z odôvodnenia rozhodnutia nie je zrejmé, ako súd prvej inštancie vyhodnotil zmenu pomerov na strane maloletej uplynutím obdobia 10 rokov od posledného rozhodnutia súdu o výživnom, keď neustálil rozsah odôvodnených potrieb maloletej, ktoré majú predstavovať vyčíslenie všetkých pravidelných a nepravidelných platieb na dieťa tak, aby odôvodnené potreby dieťaťa boli jednoznačne určiteľné. Tieto musia vychádzať zo základných potrieb (bývanie, stravovanie, ošatenie, zdravotná starostlivosť, náklady súvisiace o školskou dochádzkou a pod.), a pokiaľ to životná úroveň rodičov dovoľuje, tiež aj so zohľadnením nákladov na voľnočasové aktivity. Následne súd musí tieto posudzovať vo vzťahu k zárobkovým možnostiam, schopnostiam a majetkovým pomerom rodičov (so súčasným porovnaním ich pomerov existujúcich v čase posledného rozhodnutia súdu), na základe čoho potom hodnotí mieru participácie každého z rodičov (pri zohľadnení ich zárobkových schopností, majetkových pomerov, životnej úrovne, plnenia vyživovacej povinnosti aj osobnou starostlivosťou o dieťa a pod.). Pokiaľ sa v posudzovanej veci v odôvodnení svojho rozhodnutia súd prvej inštancie týmito podstatnými skutočnosťami dôsledne resp. vôbec nezaoberal (uviedol iba ich vyčíslenie v rámci uvedenia obsahu návrhu otca a jeho vyjadrení), nevyhodnocoval ich, a rozhodnutie odôvodnil len stručnou konštatáciou, že sa zmenili, jeho závery nie sú udržateľné. Súd prvej inštancie v tomto smere nevykonala ani dostatočné dokazovanie, keď v žiadnom rozsahu nemal preukázané náklady maloletej ktoré nie sú bežného charakteru (chýba aj potvrdenie o návšteve školy, o mimoškolských aktivitách maloletej ktoré vyžadujú finančné krytie a o zdravotnom stave maloletej vyžadujúcom si otcom uvádzané zvýšené náklady).

24. Súd prvej inštancie pomery existujúce na strane oboch rodičov v čase posledného súdneho rozhodnutia o výživnom a v čase aktuálneho rozhodovania, dôsledne nezisťoval a ani neposudzoval a preto nemožno ustáliť, že časť ním, v tomto smere prijatých skutkových záverov, zodpovedá vykonanému dokazovaniu. Na strane otca nemal preukázané poberanie a výšku výsluhového dôchodku, nevyhodnotil príjem z jeho podnikania prostredníctvom spoločnosti F. G. G. G. D. XXX, H.: XXXXXXXX za posledných 12 mesiacov od podania návrhu a odkázal iba na príjem otca na základe pracovnej zmluvy uzavretej dňa 14.04.2023. Z vykonaného dokazovania tiež nevyplýva v akých výškach poberá otec prídavky na maloletú a akým spôsobom by tieto tiež opodstatnené okolnosti mohli byť zohľadnené pri rozhodovaní o výške výživného. Na strane matky nemal listinnými dôkazmi preukázané ukončenie pracovného pomeru a jeho dôvody, na základe čoho mal následne spolu s ďalšími posudzovanými kritériami (jej vzdelanie, vek, zdravotný stav) vyhodnotiť potencialitu jej príjmu. Nemal preukázané poberanie a výšku podpory v nezamestnanosti na strane matky, na čo sa matka v konaní, poukazujúc na svoje možnosti a schopnosti a aktuálnu jej finančnú situáciu odvolávala. Pokiaľ by súd prvej inštancie posudzoval priznanie nároku na zvýšenie výživného od podania návrhu a hodnotil existenciu zmeny

pomerov v zmysle zákonných kritérií, musel by hodnotiť príjem matky a jeho výšku vrátane ňou si uplatňovaného daňového bonusu a či tieto finančné prostriedky boli použité na úhradu potrieb maloletej. Z rozhodnutia nevyplýva, ako súd vyhodnotil na strane rodičov náklady na ich osobné potreby, ich dôvodnosť, z ktorých je možné odvodiť ich životnú úroveň (náklady na bývanie, splátky hypotéky, iné dôvodné náklady a pod.). Z obsahu rozhodnutia nie je zrejmé, ako súd prvej inštancie hodnotil majetkové pomery rodičov, prípadne ich zmenu, ako aj osobnú starostlivosť o maloletú zo strany každého z rodičov.

25. Za popísanej situácie možno uzavrieť, že v súdnej veci súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (rozsudok súdu prvej inštancie nespĺňa náležitosti predpísané v § 220 ods. 2 CSP, nakoľko v ňom absentujú skutkové závery a dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil), že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia a súd prvej inštancie nesprávne a neúplne zistil skutočný stav veci (§ 62 ods. 1 CMP). Tento nedostatok nemožno napraviť odvolacím súdom, preto odvolací súd napadnutý rozsudok podľa ust. § 389 ods. 1 písm. b), c) CSP, v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP zrušil a podľa ust. § 391 ods. 1 CSP, v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

26. V ďalšom konaní súd prvej inštancie doplní dokazovanie smerujúce k odstráneniu vyššie uvedených pochybení, tak ako ich naznačil odvolací súd. Na základe kvalifikovaného dokazovania vyhodnotí a zdôvodní zmenu pomerov v zmysle uplatneného návrhu otca za obdobie od podania návrhu do svojho nového rozhodnutia. Komplexne objasní a zhodnotí schopnosti, možnosti a zárobkové pomery oboch rodičov za celé posudzované obdobie, pri nespôlupráci rodičov relevantné listinné dôkazy zadováži sám. Zhodnotí dôvodnosť a nevyhnutnosť osobných mesačných nákladov rodičov s poukazom na ich životnú úroveň a ich vplyv na výšku výživného na maloletú. Vyhodnotí a ustáli výšku priemerných mesačných nákladov na maloletú od podania návrhu (teda v školskom roku 2022/2023 a nasl.), uvedie, ktoré otcom vyčíslené ale aj preukázané náklady považuje za dôvodné, či niektoré z nich považuje za dôvodné čiastočne, v akej výške a prečo. Pokiaľ bude dôvodné zohľadňovať matkou poskytované vecné plnenia v prospech maloletej, tieto bude potrebné špecifikovať, aby bolo zrejmé, či je ich možné považovať za plnenia ktoré je možné zohľadniť pri rozhodnutí o zvýšení výživného. Vo veci rozhodne po zistení skutočného stavu v čase svojho rozhodnutia, na základe vykonania na vec vzťahujúceho sa dokazovania v súlade s § 188 a § 195 a nasl. CSP a § 204 CSP a súčasne umožní účastníkom konania vyjadriť sa k dôkazom (§ 182 CSP). Súd prvej inštancie sa v novom rozhodnutí bude dôsledne zaoberať všetkými skutočnosťami a zákonnými kritériami rozhodujúcimi pre rozhodnutie o zmene výšky výživného tak, aby zodpovedalo § 220 ods. 2 CSP. V rozsudku uvedie stručný a jasný výklad o tom, o ktoré dôkazy oprel svoje skutkové zistenia a akými úvahami sa riadil pri posudzovaní návrhu otca, riadne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty účastníkov konania týkajúce sa zákonných podmienok posudzovaných vo vzťahu k zvýšeniu výživného na maloletú, t.j. existencie podstatnej zmeny pomerov pri porovnaní s pomermi existujúcimi v čase posledného rozhodnutia súdu, majetkových a finančných pomerov na strane oboch rodičov a aj ustáleného rozsahu odôvodnených potrieb maloletej a ich výšky, pri zohľadnení ich prípadných ďalších podstatných zmien, uvedie, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal, ako ich právne a skutkovo vyhodnotil a dôvod prípadného nevykonania účastníkmi navrhnutého dokazovania.

27. V novom rozhodnutí vo veci samej súd prvej inštancie opätovne rozhodne o náhrade trov konania a v súlade s § 396 ods. 3 CSP a § 58 CMP vrátane náhrady trov odvolacieho konania.

28. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 2 ods. 1 CMP, § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý

rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).